

Til samtlige kommunalbestyrelser

Ministeren
Holmens Kanal 22
1060 København K

Tlf. 3392 9300
Fax. 3393 2518
E-mail vfm@vfm.dk
www.vfm.dk

**Orienteringsskrivelse om ændring af lov om social service
(merudgiftsydelse og øget fleksibilitet ved pasning af nærtstående med handicap eller alvorlig sygdom)**

3. december 2008

J.nr. 2008-6689

Folketinget vedtog den 20. november 2008 forslag til lov om ændring af lov om social service (merudgiftsydelse og øget fleksibilitet ved pasning af nærtstående med handicap eller alvorlig sygdom).

Formålet med lovændringen er dels at foretage en præcisering af personkredsen for merudgiftsydelsen i servicelovens § 100, dels at øge fleksibiliteten i reglerne for pasning af nærtstående i servicelovens § 118.

Nedenfor gennemgås ændringerne i hovedtræk. Lovforslaget med bemærkninger (L 15, 2008) kan i sin helhed ses på www.retsinfo.dk.

Præcisering af personkredsen for merudgiftsydelsen

Udviklingen i den administrative praksis siden sommeren 2007, således som den er blevet fortolket af kommunerne på baggrund af Ankestyrelsens principafgørelse C-27-07, har ført til, at nogle borgere, som har nødvendige merudgifter som en direkte konsekvens af deres nedsatte funktionsevne, og som hidtil har fået støtte efter servicelovens § 100, har fået frataget deres merudgiftsydelse eller har fået afslag på en ansøgning om denne ydelse med henvisning til, at de ikke opfylder kriterierne for at være omfattet af personkredsen.

Formålet med lovændringen er at bringe den kommunale praksis vedrørende merudgiftsydelsens personkreds tilbage til det gældende før sommeren 2007. Det sker ved at præcisere, at bemyndigelsesbestemmelsen i servicelovens § 100, stk. 4, giver velfærdsministeren adgang til at fastsætte nærmere regler om personkredsen for merudgiftsydelsen. Samtidig udstedes en ny bekendtgørelse om nødvendige merudgifter ved den daglige livsførelse, hvor der justeres på begrebet "varigt nedsat funktionsevne".

Den nye bekendtgørelses § 1, stk. 2, vil have følgende ordlyd:

"Med varigt nedsat funktionsevne forstås en langvarig lidelse, hvis konsekvenser for den enkelte er af indgribende karakter i den daglige tilværelse og som medfører, at der ofte må sættes ind med ikke uvæsentlige hjælpeforanstaltninger."

Det har siden ikrafttrædelsen af servicelovens § 100 i sin nugældende form pr. 1. januar 2003 været, og er fortsat, intentionen med merudgiftsydelsen, at den er rettet mod personer med varigt nedsat funktionsevne. Herved forstås efter lovændringen en varig lidelse, hvis konsekvenser for den enkelte er af indgribende karakter i den daglige tilværelse, og som medfører, at der ofte må sættes ind med ikke uvæsentlige hjælpeforanstaltninger. Som eksempler herpå kan nævnes udviklingshæmning, sindslidelser, epilepsi, nedsat bevægelsesfunktion, hjerneskade, nedsat talefunktion, manglende eller svagt syn samt manglende eller nedsat hørelse. Eksemplerne er ikke udtømmende.

Det er den samlede vurdering af funktionsnedsættelsen i forhold til den daglige tilværelse, og de deraf affødte behov for kompensation for merudgifter, der er afgørende for berettigelsen til merudgiftsydelsen. Der skal således foretages et konkret og individuelt skøn over den pågældendes muligheder for at klare sig i sin daglige tilværelse.

Den kommunale praksis har siden sommeren 2007 udviklet sig restriktivt i forhold til personkredsen for merudgiftsydelsen og i forhold til det overordnede kompensationsprincip på handicapområdet. Det er mit indtryk, at denne praksis har taget udgangspunkt i en vurdering af enkelte elementer af borgerens funktionsnedsættelse frem for en helhedsvurdering. Der har været eksempler på, at der er blevet lagt afgørende vægt på evnen til i overvejende grad at varetage personlig pleje, eller evnen til at deltage i huslige gøremål. Det er desuden indtrykket, at der stilles stadig større krav til antallet og arten af hjælpeforanstaltninger. Det er denne udvikling i praksis som regelændringen skal imødegå.

Ændringen i servicelovens § 100, stk. 4, og den nye bekendtgørelse om nødvendige merudgifter ved den daglige livsførelse træder i kraft den 1. december

2008. Regelændringerne vil blive uddybet og eksemplificeret i en vejledning, som forventes udsendt primo 2009.

Efter ikrafttrædelsen af de ændrede regler vil borgere, der efter den restriktive praksisudvikling siden sommeren 2007 har fået frakendt en tidligere bevilget merudgiftsydelse eller har fået afslag på en førstegangssøgning, kunne rette henvendelse til kommunen og få vurderet deres sag efter de nye regler. Hvis denne vurdering giver anledning til bevilling af merudgiftsydelsen, vil hjælpen skulle ydes fremadrettet.

Jeg vil samtidig med udsendelsen af nærværende orienteringsskrivelse også orientere Danske Handicaporganisationer og de lokale handicapråd om de ændrede regler. Dette gøres for at sikre, at alle borgere, der er berørt af regelændringen, får kendskab til de nye regler.

Jeg skal i denne forbindelse opfordre kommunerne til, at det lokalt vurderes, hvordan de berørte borgere informeres bedst muligt.

Vedlagt findes et forslag til en artikeltekst, som kan indrykkes i de lokale aviser, hvis kommunerne vurderer, at noget sådant vil være anvendeligt som led i informationsindsatsen.

Øget fleksibilitet ved pasning af nærtstående med handicap eller alvorlig sygdom

Formålet med ændringerne i servicelovens § 118 om pasning af nærtstående er at gøre ordningen mere fleksibel, så den bliver mere anvendelig for de nærstående i de ofte uforudsigelige og omskiftelige forløb, der kendetegner alvorlige handicap eller sygdom. Nedenfor beskrives de væsentligste ændringer i ordningen.

Med lovændringen udvides personkredsen for ordningen til også at omfatte uhelbredeligt alvorligt syge personer. Hermed udvides bestemmelsen til også at kunne anvendes i situationer, hvor der ydes livsforlængende behandling f.eks. i forbindelse med cancersygdomme m.v.

Der er indført hjemmel til, at en pasningsordning kan forlænges med indtil 3 måneder i umiddelbar tilknytning til den aftalte pasning, hvis særlige forhold taler herfor. Et eksempel på et særligt forhold, der vil kunne begrunde en forlængelse af pasningsorloven kan være, at der viser sig behov for et nyt eller længere behandlingsforløb end oprindeligt antaget. Muligheden for forlængelse af ordningen skal ses i sammenhæng med udvidelsen af personkredsen til også at omfatte uhelbredeligt alvorligt syge. Et andet eksempel på et særligt forhold,

som vil kunne begrunde en forlængelse af pasningsperioden er derfor, at der ydes livsforlængende behandling. Muligheden for at forlænge en pasningsperiode betyder, at pasningen i særlige tilfælde vil kunne strække sig over maksimalt 9 måneder.

Lovændringen betyder desuden, at pasning af en nærtstående kan opdeles i flere perioder af ned til 1 måneds varighed, hvis den nærtståendes pasningsbehov m.v. begrunder en sådan tilrettelæggelse. Der vil f.eks. kunne være tale om, at behandlingsforløbet er tilrettelagt på en sådan måde, at der er behov for en periodisk pasningsordning. F.eks. kan der være et behov for pasning forinden en indlæggelse på sygehus og behov for pasning efter indlæggelse.

Efter lovændringen kan en tilrettelagt pasningsordning ændres, hvis behovet for pasning ændrer sig. Pasningsordningen kan således forlænges, opdeles eller sammenlægges efter behov.

Med lovændringen bliver det muligt for flere personer at deles om pasningen af den nærtstående. Ofte vil det være en stor arbejdsmæssig og følelsesmæssig belastning at skulle passe en nærtstående med betydelig og varigt nedsat fysisk eller psykisk funktionsevne eller med en indgribende kronisk eller langvarig sygdom. Pasningen vil derfor ofte med fordel kunne deles af f.eks. et forældrepar til et alvorligt sygt eller handicappet barn eller af to eller flere søskende, der passer en kræftsyg forælder. Der kan samlet udbetales løn svarende til en fuld-tidsansættelse uanset, at en pasning deles af flere personer. Deler flere personer pasningen, aflønnes de forholdsmæssigt.

For at åbne for yderligere fleksibilitet giver lovændringen mulighed for, at pasningen af en nærtstående kan opdeles i kortere perioder end hele måneder forudsat, at den arbejdsgiver, der har givet orlov, accepterer dette. Det vil f.eks. kunne være et ønske i tilfælde, hvor to personer deler pasningen. En pasning vil f.eks. kunne deles med en uge skiftevis til hver. Herved kan lønmodtageren sikre sig en fortsat tilknytning til arbejdsmarkedet, og arbejdsgiver kan fortsat gøre brug af medarbejderen.

Lovændringen betyder, at en person kan passes under ordningen mere end én gang over et livsforløb. Personer, der tidligere har været passet under ordningen, vil dermed kunne blive omfattet af en ny pasningsordning, hvis der tilstøder den pågældende en anden indgribende kronisk eller langvarig lidelse eller en anden betydelig og varig fysisk eller psykisk funktionsevnedssættelse, og betingelserne for etablering af en pasningsordning i øvrigt er opfyldt.

Lovændringen træder i kraft den 1. januar 2009. I umiddelbar tilknytning hertil forventer Velfærdsministeriet at udsende en uddybende vejledning.

Med venlig hilsen

Karen Jespersen